The only Advertising Agency for Persia and the Caucasus.

ԵՐՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

№ 1 (21)

ՏԱՐԵԿԱՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳԻՆՆ Է

Թաւրիզում	20 ղրան
Գաւառներում	25 ղրան

Ա Ր Տ Ա Ս Ա Հ Մ Ա Ն

Ռուսաստան	4 րբ. 50 կ.
Թուրքիա	50 ղրուշ
Եւրոպա	12 ֆրանկ
Ամերիկա	2,50 տոլ.

Յայտարարութիւնների վճարը
Առաջին երեսում տողատեղը 20 շահի
Չորրորդ „ „ 10 „
ԱՌԱՆՁԻՆ ՀԱՄԱՐԸ 8 ՇԱՀԻ

Խմբագրութեան հասցէն՝ Թաւրիզ
ՄԻՏՔ-ի խմբագրութիւն կամ Tauris (Perse)
Rédaction du journal arménien „MITK“
Adresse télégrafique-Tauris „MITK“

ՄԻՏՔ

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ-ԳՐԱԿԱՆ-ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

اداره روزنامهٔ میطق

Anzeigeblatt fuer Persien

MITK
Propriétaire & Editeur en chef Al. Der-Vartanian
Le Gérant Mihran Baghdassarian

TERMS OF SUBSCRIPITON
for a year payable in advance, 20 krans.
Foreign Dollars 2, 50

RATES OF ADVERTISEMENTS:
one printing line on the 1-st page 10 cen.
„ „ „ „ „ 4-th „ 5 „
15% discount for annual subscription paid in advance. Address The „MITK“ Publication Co. Tabriz. Persia

Published by the „MITK“ Publication Co. and Advertising Agency, Tabriz, Persia

Գ. ՏԱՐԻ № 1 (21) ԹԱՒՐԻԶ, ՇԱԲԱԹ 4 ՅՈՒՆՎԱՐ 1914 Թ. Tauris, Samedi le 17 Janvier 1914 № 1 (21) Vol. III

ԲԱՑՈՒԱԾ ԵՒ ՇԱՐՈՒՆԱԿՒՈՒՄ Է

„ՄԻՏՔ“-Ի

1914 Թ-Ի Գ. ՏԱՐՈՒԱՅ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ ԿԱՆԽԻԿ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ուզում էք ձեր մույնութեան ժամերին լաւ խզաակից ընկեր՝ ծխեցէք միայն

եղբարք **ՍԷՅԼԱՆՈՎՆԵՐԻ** սեփական գործարանի

ԵԳԻՊԵՏԱԿԱՆ, ԻՐԻՍ, ՓԱՐՈՍ, ՊՐԻՄԱ, ԱՐԻՕԼ և ՄԱՐՍ

պապիրոսները:

ԾՆՆԴԵԱՆ ՏՕՆԸ

Դարեր ու տարիներ անվերջ կաշորգում են իրար անցնում և ծընւում են հազարաւոր սերունդներ, քարոզւում են կրօնն ու քրիստոնէութիւնը ժխտող համարձակ վարդապետութիւններ, այնուամենայնիւ Փրկչի Ծննդեան Տօնը մնում է իբր յաւէտ սրբազան մի օր ընդհանուր քրիստոնեայ և լուսաւոր աշխարհի համար:

Փրկչի ծնունդը, իբրև ընդհ. մարդկութիւնը վերածնող մի Մեծ Վարդապետի ծնունդ, դարձաւ մի փայլուն դարագլուխ մարդկային կեանքում: Ուստի հասկանալի թէ ինչու այնպէս հոգեթրթիռ տրամադրութեամբ քրիստոնէական աշխարհը ընդառաջում է Ծնեալ Մանկան այս Մեծ Տօնին:

Ի՛նչ բերեց տանջուած ու իրար ծուատող մարդկութեան համար Ծնեալ Մանուկը, որի յիշատակն ու վարդապետութիւնը այնպէս խոր արմատներ է բռնել իւր 100-աւոր միլիօններով հետեւողների սրտերում:

—Սէր, անվերջ ներողամտութիւն և ցեղերի պատգամ անվերջ կատարելագործութեան:

Մարդկութիւնը հնում էր կեղծիքի և բռնութեան մղձաւանջից և հյու հրապատակն էր կոպիտ ուժի ու երկաթեայ գաւազանի ճնշող տիրապետութեան:

Ծնեալ Մանուկը եկաւ և քարոզից ճշմարտութիւն և կեանք, բռնութեան անկում, եղբայրութեան թագաւորութիւն:

Վերանորոգչական, ազնուացնող և մարդասիրական ոգին տիեզերական հսկայ շարժում առաջ բերեց այդ քարոզը, որքան կոպիտ բարքեր փոխուեցին մարդ գազանի ներքին աշխարհում, որպիսի լուսաւոր հորիզոններ բացուեցին խաւարում խարխափող և ակն ընդ ակնի վարդապետութեամբ թրծուած մարդկային բազմամիլիոն զանգուածների մէջ:

Միտք, գաղափար, հոգի, սէր, կենդանի գործ, անխզնամական ընթացք, բիւրեղացած բարոյականութիւն, ահա Ծնեալ Մանկան ողջ վարդապետութեան ոգին ու ծուծը:

Աւա՛ղ, որքան ժամանակ է որ այդ վերածնիչ և կենդանարար սկզբունքների քարոզը դադար է առել մեր մէջ և չի հնչում կենդանի քարոզը մեր եկեղեցում:

Անցել է հուրը, մոռացուել է գաղափարը, անտեսուել է բուն հոգին քրիստոնէութեան և լքուող է մնացել մեռանում լոկ մեռեալ ծէսը, արտաքին փայլը, ձեւականութիւնն ու շրթամբը միայն աղօթելը:

Վաղը մեւս օրը մենք կտօնենք Ծնունդը: Երանի կրճատուէին երկար ընթերցանութիւնները ու ժամերգութիւնները և մի աւուր պատշաճի քարոզով բացատրուէր ունկնդիրներին Ծընդեան Մեծ խորհուրդը, Ծնեալ Մանկան բերած աւետիսը հանդերձ մի պատարագով:

Սա կլինէր իսկական մի շնորհաւորումն Ծննդեան և գիտակցական խրնդակցութիւն Մեծ Տօնի: Ա. Տ. Վ.

ՄԱՀՄԵԴԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀ

Ադրիանապոլսի կրկին առումը բուլղարներից և տաճկաց կառավարութեան հեղինակութեան շօշափելի կերպով բարձրանալը եւրոպական աքքունիքներում՝ չէին կարող աննշմարելի կերպով անցնել մեզ մօտ՝ Պարսկաստանում: Թէհրանում մի խումբ հռչակաւոր վաճառականներ իրանց համար սրբազան պարտք համարեցին Պոլսի պարսից դեսպան Էհթշամ Սալթանէի միջոցով դիմելու Բարձրագոյն Դուռը հեռագրով՝ վերջինիս յաջողութիւնները շնորհաւորելու: Այս հեռագիրը, որ ամեն հեղինակաւոր վաճառականների կողմից ստորագրուած է՝ Հաջի Մ-ին Թուջջարի ձեռքով, այսպէս է խմբագրուած. «Բոլոր պարսիկները մի առանձին ցնծութեան մէջ են այսօր և իրանց երջանիկ են համարում՝ ի նկատի ունենալով Տաճկաստանի վերակենդանութիւնը և Ադրիանապոլսի կրկին գրաւումը: Տեղւոյս վաճառականները շնորհաւորում են Տաճկաց կառավարութեան յաջողութիւնները և բարեմաղթութիւններ են վերառաքում, որպէս զի երկնային Տէրը Ձերդ կայսրութեանը մատակարարէ ոյժ, կարողութիւն, մեծութիւն, և բարգաւաճում»: Բաձրագոյն Դուռը Թէհրանի իւր դեսպան Սադրէդ-դին-Բէյի միջնորդութեամբ այսպէս է պատասխանել Հաջի-Մօին-թուջջարին. «Այն բարեկամական զգացմունքները, որ արտայայտել էք դուք Ադրիանապոլսի վերստին առման և Թրակիայի մի քանի այլ երկիրների կրկին նուաճման նկատմամբ, մի մեծ ուրախութիւն ու գոհութիւն պատճառեցին իմ կառավարութեան»: Հեռագիրը կարդալուց յետոյ դեսպանը իւր կողմից այսպէս է աւել. «Մեր Սադրազամը և արտաքին գործոց նախարար Սայիդ-Հալիմ փաշան յատկապէս յանձնարարել են ինձ իրանց գոհունակութեան խորին զգացմունքները արտայայտելու Ձեզ: Ես իմ կողմից իմ խորին շնորհակալութիւնն եմ յայտնում Ձեզ, և կրկնում եմ, որ մեր մէջ մեծ բարեկամութիւն պէտք է հաստատուի: Յոյս ունենանք, որ Ձեր կառավարութեան հովանու ներքոյ, և Նորին Մեծութիւն Սուլթան Ահմեդ Շահի թագաւորութիւնից յետոյ երկրի յառաջդիմութեան և բարգաւաճման պարագաները անպակաս չեն լինիլ: Պարսկաստանը կը լինի զօրեղ և երջանիկ: Կեցցէ Սուլթան Ահմեդ Շահը, կեցցէ պարսից ազգը»:

Պէտք է յիշել, որ տաճկաց նախկին դեսպանի Թէհրան ժամանելուց այս կողմ՝ այս երկու հարեւան և կրօնակից ազգերի յարաբերութիւնները զգալի կերպով բարեփոխուել են և բարեկամական դարձել:

L'Impartial-ից՝ Լ. Գէորգեանց.

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑ

Հայկական բարենորոգումների ծրագիրը վերջնական ձեւով նախատեսում է, որ հայկական երկու նահանգներից իւրաքանչիւրի գլուխ գտնուելու է մի գեներալ տեսուչ, որին նշանակում է Բ. Դուռը օսմանահպատակներից, և մի եւրոպացի խորհրդատու, որին նշանակում է Բ. Դուռը Մեծ պետութիւնների համաձայնութեամբ:

Նախագծուած էր, որ տեսչի և խորհրդատուի միջև ծագող տարաձայնութիւնները պէտք է քննուէին Կ. Պոլսում դեսպանաժողովի մէջ, բայց քոյ մնաց այն հարցը՝ թէ ինչպէս է լինելու յետոյ, երբ տարաձայնութիւններ ծագեն նաև դեսպանաժողովի մէջ:

Այդ դժուարին դրութիւնը լուծելու համար, Ռուսաստանը հանդէս եկաւ նոր առաջարկութեամբ, որ կայանում էր նրանում, որպէս զի եւրոպացի խորհրդատուի կարծիքը ունենայ վճռական նշանակութիւն և պարտադիր դառնայ գլխաւոր տեսչին, եթէ խորհրդատուն և տեսուչը չը լուծեն միասնական համաձայնութեան մի ամսուայ ընթացքում:

ՄԵՐ ՁԱՅՆԸ

Ահա երեք ամիս ու կէս է որ մենք, առանց դեռ ևս տպարան ու գրաշարներ ունենալու, վերսկսել ու շարունակում ենք մեր թերթի հրատարակութիւնը: Հրատարակել հայ թերթ, նշանակում է կորցնել, վրան տալ և՛ դրամ, և՛ պաշտօն, և՛ բարեկամներ: Խօսել հայ թերթով յանուն հասարակական շահե-

րի, նշանակում է «լիմարութիւն» ունենալ գինելու իր դէմ քոլնեքսուրներին, ազգային հաստատութիւնների վրայ թքոտած ինքնակոչներին և տրամբոներին: Ազատ խօսք, ճշմարիտ քարոզ մեր high life-ը, մեր իմաստակութիւնների միջում: Սակայն դա չէ նշանակում որ իր մէջ քիչ թէ շատ հրապարակախօսի կշիռ մն ու հուր զգացողը պիտի ջարդի ու դէն շպրտի իր գրիչը: Ո՛չ: Որքան լեռնանան մեր դէմ չկամութիւնները և ժամանակաւոր մեծութիւնները, այնքան աւելի թև ու թափ կառնեն մեր ուժերը: Որովհետև մենք զգում և իւրաքանչիւր րոպէ լսում ենք, որ մէկը բարձրաբարբառ խօսում է մեր մէջ՝ և շնչում մեր ականջին բանաստեղծի այս անմահ պատգամը.

«Խեղճութիւնը հայոց ազգի
Կարեկցաբար մտածեր»:

Եւ, իրօք, մենք (մեր տնօրէն ընկերոջ հետ) մեր տունն ու ընտանիքը, մեր զաւակները, մեր արդի միակ սեփականութիւնը-քունն ու հանգիստը-մի կողմ թողած զոհ ենք բերում մեր վերժապետական չնչին ռոճիկն ու ազատ ժամանակը ծառայութիւն, ի զարգացումն և բարձրացումն մեր Հայ ժողովրդի, որի խեղճութեան մասին մտածում ենք խորին կարեկցութեամբ: Մեր թերթից մենք կոպեկ անգամ օգուտ չունինք և դեռ չենք էլ սպասում: Միայն դիմում ենք մեր գործի ու պրօպագանդայի ջերմ համակրողներին՝ չխնայել իր նիւթական օժանդակութիւնը ու բաժանորդագրուել 10-ականներով: Առանձնապէս խնդրում ենք մեր մի կարգ պ. պ. բաժանորդներից, էլ չուշացնել վճարելու այն 3 1/2 ամսից անց, որ թերթը ստանալը: Տնտեսի մասին մեր գործակալները գրում են, որ նրանք խնայում են 20-25 դրանի «հսկայական» գումարը տալ, որովհետև վախում են, թէ մի գուցէ թերթը նորէն դադարեց: Էլ այդ ժամանակ քանի տարում կպչնէին ինչպէս, ինչ ձևով ու հնարով լցնեն 20-25-ական թղթը [illegible] այդ խեղճ Հայ մարդիկը, որ ապրել ամէն քանի հազար [illegible] և այն էլ [illegible] իսկ չունեն [illegible] հայրենի ու Հայ թերթի տալու:

Հաւատացնում ենք մեր ընթերցողներին, որ եթէ նոքա Մոլիերի «ժլատի» նման չդողան իրենց այդ չնչին դրամների վրայ և հենց թերթի առաջին համարը ստանալիս հասցնեն, ինչպէս այդ օրէնք ու սովորութիւն է է կիրթ, պարտաճանաչ և լուսաւոր ժողովուրդների մէջ, իրենց բաժնեգները, ապա մենք բնաւ ստիպուած չենք լինի ընդհատումներով առաջ տանել մեր թերթի հրատարակութիւնը:

Թերթի իւրաքանչիւր համարը, չը հաշուած մեր վրայ վերցրած թերթի յօդուածների գաժանելի սրբագրութիւնը, հասցէագրութիւնը և այլն, շաբթէն մեզ ծախս է նստում 15 թուման: Նշանակում է մենք ամսական ծախս ունենք ուղիղ 60 թուման: Իսկ այս երեք ու կէս ամսուայ ընթացքում մենք, հակառակ թերթի պաստպրկղով և առանձին նամակներով քանիցս արած պահանջ-յիշեցումների, չենք կարողացել գանձել անգամ 120 թմն., մինչդեռ մենք արդէն կանխիկ վճարել ենք պահանջատէրերին 210 թուման: Ասել էլ բաց մնացածը, ինչպէս անցեալում, նոյնպէս և այժմ, վճարել ենք մենք եր չնչին ռոճկից, զրկելով մեզ ու մեր փոքրերին: Այս բոլորը միայն նրա համար, որ ցրենք, ըստ կարեաց, խաւարը, հասկացնենք մարդոց որ բացի հպկական եսից կան և այլ ազնիւ շահեր, կան փայլուն հորիզոններ: Ի՞նչ կլինի, ուրեմն, այս ազգօգուտ գործում մի քիչ էլ շրջապատը մի քիչ էլ ընթերցողները լարեն իրենց և չվախենան փոքրիկ զոհաբերութիւններից: Թերթը՝ դա մեծերի դպրոցն է, մտքի ու հոգու լուսաւորիչը: Պէտք է պահել այդ փարոսը և պահել անշէջ ու միշտ վառ: Բանն այսպէս լինելով, անհրաժեշտ է ուրեմն, որ մեր պ. պ. բաժանորդներից դեռ անվճար մնացածները, առանց այլ ևս ամիսներ սպասելու ու սպասեցնելու և առանց մի քանի դրանների վրայ դողդղալու, բարեհաճեն կամ մեր գործակալների և կամ իրենց իսկ ձեռով, հենց առաջին առթիւ, իրենց բաժնեգները մեզ հասցնել: Չէ՞ որ պիտի դրամ ստանանք, որ ի վիճակի լինինք թերթի հրատարակութիւնն անխափան առաջ տանելու: Մի տեղական թերթ միշտ պէտք է մեզ, ինչո՞ւ միջոցներ չտալ որ նա յարատևի և ծառայի լուսաւոր հոսանքների և շինարար աշխատանքի!

Մենք բացի չկամութիւնից ուրիշ ոչինչ չենք սպասում մեր երեսին լաւ, իսկ յետևից վատ առող մի կարգ կրեսոններից: Ինչ վերաբերում է մեր «գաղափարական հակառակորդներին», իմա մեր արեան թշնամիներին-Ապրիլ 3-ի հերոսներին, ու նրանց նոյնատիպ նիզակակիցներին-պէտք է ասենք, որ նրանք օր առաջ ուզում են մեռած տեսնել մեր մտրակող թերթը: Եւ իրենց այս մուրազին հասնելու համար՝ նոքա ոչինչ չեն խնայում «բարի» և անդուլ աշխատանք: Իսկ հասարակական մի կարգ գործիչներ և պատասխանատուներ վաղուց հարիւրեգեայ զոհեր են խոստանում մատուցանել իրեն իրենց ստամուն, որ լռի մեր ձայնը, որպէս զի իրենք միշտ մնան մթնշաղում, ամպերում, անքննադատ և ժողովրդի գլխին:

Այսպէս սպառնախանձ է շրջապատը և թանձր խաւարը: Եւ նոքա, որոնք այսօր ևս պաշտում են հոյն աստուածներին՝ ինչ իրենց աշխարհական սեղաններին, նոքա, որոնց համար մեր դժբաղդ ազգի ծնունդ[illegible] մի աննախընթացելի հաւատամք է, պէտք է գան աջակցելու մեզ, որպէս զի փոքր ինչ օգտակարութիւն մտցնենք մեր այս բորբոսնած, այս ճահճացած կեանքում: Ով՝ ոչ դատարկ խօսքերով, այլ իրական ու կենդանի գործով ժողովրդի լուսաւորութեան մշակ է ուզում լինել, թող օգնութեան հասնէ մեզ և՝ գրչով, և՝, մանաւանդ, դրամով ու համակիրների գնդերով:

Մենք ի հարկէ չկամութեամբ վարակուած չենք համարում մեր բովանդակ հասարակութիւնը: Կան նրա մէջ պայծառ օրերի ակնկալուներ, ազնիւ մըտքերով համակուածների առողջ մի բանակ: Մենք կոչ ենք անում այդպիսիներին մենակ չթողնելու մեզ: Կոչ ենք անում դրանց և այլոց որք, գիտեն անդաւաճան ծառայել մեր բազմակարօտ ժողովրդին, առանց շոյելու ու գլուխ լուխ ծռելու դրութեան տէրերին:

Վստահ այդպիսիների գործակցութեան և, այսօր նուազ բայց վաղը ստուարացող, համակիրների օժանդակութեան վրայ, մենք սոյն համարով բացում ենք մեր թերթի երրորդ տարուայ շրջանը և բաժանորդագրութիւնը և հրաւէր կարդում քաջ զինակիցների, անվեհեր ու պատրաստուած գրիչների, անդաւաճան գործակիցների, ռամկավարական սկզբունքների ջերմ կուսակիցների դէպի գրական ասպարէզը՝ հրամայական ախտահանութեան (դէզենֆեկցիայի) ենթարկելու մեր վարակուած և չարակամութեան բացիլներով լեցուն մթնոլորտը և ազատագրելու մեր ժիր ժողովուրդը բռունցքի, սուտ անշարժութեան եղողների, խաւարի ու խաւարասէրների երկաթեայ ճիրաններից:

Ով իր մէջ կոչում է զգում անկաշառօրէն ծառայելու այդպիսի վեհ նպատակի համար, թող անյապաղ հետևէ մեզ, արհամարհելով ամէն զրկանք ու հալածանք և ծուռ հայեացքներ:

Կփրփրեն մեր դէմ Հայկական Կայափաները, բռունցք կցուցնեն հայկական Բօքսերները, կգինեն մեր դէմ սուտ դէմագօգները ժողովրդական տականքներին, բայց ի վերջոյ կյաղթանակենք մենք, ծուլութիւն և անշարժութիւն մարակողներս, աշխատանք քարոզողներս, ճըշմարտութեան համար քարակոծւած հալածուողներս, անգամ եթէ լռի մեր ձայնը:

Հայկական Փարիսեցիներն ու դպիրները տէր են այսօր իրենց սարկած հայ ազգի ճակատագրին, ովքեր ույժ են զգում իրենց մէջ համարձակ ու խրոխտ Գողգոթայ ելնելու, թող գան մեր հետքով ու բաժանեն մեզ հետ մեր խաչն ու խաչակրութիւնը:

Գործ՝ շատ, կռիւ անհաւասար ու ահարկու, իսկ միջոց ու համհարգներ՝ քիչ ու անվճռական: Հաստատակամներ ու անձնուէրներ են պէտք մեզ: Թող երևան գան նորանք և հրահրեն մեր քնած հասարակութիւնը, քարոզելով նրան կենդանի գործ, կուլտուրական ձեռնարկների գնահատում ու քաջալերութիւն և աննախանձ սիրտ ուրիշին օգնելու:

Ռադամիզդ.

ԿԱՐԵՒՈՐ ԹՂԹԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Երկու օր յետոյ կտօնենք ճրագալոյցն ու Ծննդեան տօնը: Ի՞նչ կարելի է անել, որ այդ օրերն օգտակար լինին հասարակական տեսակէտից:

ա) Կան տասնեակներով հարուստներ և եւրոպոյով ինտելիգենտ մարդիկ, որոնք ճրագալոյցի և յաջորդ Ծննդեան օրը չեն գալիս եկեղեցի միայն 2-ական դրան գանձանակի դրամ չտալու համար: Կան և այնպիսիները, որ եթէ, ով Աստուած, սիրտ են անում եկեղեցի գալ. դրանք էլ կանխապատրաստուած և զինուած են լինում ինչ որ «թագ»դրաններով: Այո, կան մեկնում այդպիսի անտանելի ժլատներ, որ ամբողջ տարուայ մէջ գլանում են մի [illegible] դր. փող տալ Աստծուն: Այդպիսիներին թելադրում ենք սիրտ անել, գալ և չխնայել ոչ միայն 2-ական դրաններ, այլ տալ մի-մի թուման երկթաղի եկեղեցիներին, որի փողից օգտւում են դպրոցները:

բ) Խաչը ջրից հանելը դարձել է մի «գործ քաջութեան» այն էլ հազիւ 10 թմն. վճարող այնքադակի համար: Թելադրում ենք խաչահանութիւնը կատարել հասարակութեան բոլոր անդամների գոնէ մի-մի թուման (պատիւ աւելի վճարողին) վճարմամբ: Այդպիսով խաչի կնքահայրութեան գործին մասնակցած կը լինի ամբողջ ներկայ հասարակութիւնը, մուտքը կարող է հասնել 50-60 թմնի և կնքահայրն էլ կընտրուի մի չքաւոր ընտանիքի զաւակ: Մեր այս թելադրութեամբ, փոխանակ 5-10 թմնի, 50-60 թերևս և աւելի, թմնով կօգտուին երկթաղի եկեղեցիները, ուրեմն և դպրոցները, ապա սովորութիւն կդառնայ որ առհասարակ հաւաքաբար մի [illegible] գործ կատարուի, փոխանակ թողնելու, որ այդ անեն անհատները և կամ մի կարգ հարուստներ, որ վճարում են ամեն դէպքում, մինչ դեռ շատ շատերը իրենց ծածկած են պահում կուլիսների ետևը:

Հ. առաջնորդի բարեհաճ աչքադրութեանն ենք յանձնարարում մեր այս երկրորդ թելադրութիւնը:

ԳՐԱԿԱՆ

ՄԱՅՐԻԿԻՍ

Լուռ գիշերին դու կը գաս
Հովերի հետ կը շրջես
Հովերի հետ լուռ, անձայն,
Կը գաս, կանգնես ու կերթաս:

Եւ դու կը գաս որ քո աչքև
Բանամ՝ սիրտս վշտահար,
Որ դու տեսնես իմ սիրտը հև,
Բիւր վէրքերս՝ անհամար:

Ահա՛ մայրի՛կ, նայի՛ր այնտեղ,
Մատաղ սրտիս վէրքերին,
Նայի՛ր-խորը և կը տեսնես,
Իմ խոցոտուած [illegible] հոգին:

Մատաղ սրտումս, փոխան սիրոյ
Վառ երազի, յոյսերի,
Սև վշտերն են լուռ հեծեծում
Երգը հիւսում լաց ու սգոյ:

Եւ իմ յոյսեր, վառ երազներ
Տարար քեզ հետ մայրիկ ջան,
Ե՛կ՝ դո՛ւ բուժիր իմ սիրտն աւեր
Նա կարօտ է քո բուժման:

«Տիւյսա»

ԳԱՒԱՌ

5 Դեկտեմբեր Ռաշտ

ՇԱՆՏԱԺԻՍՏՆԵՐԸ
(Սեփ. թղթակցից)

Ամեն տեղ և ամեն ազգերի մարդկանց շարքերում վխտում են չար հոգիներ, թունաւոր սողուններ, ամեն տիպի ու գոյնի արիկա-շորթողները: Եւ երբէք մարդկային շտեմբը չպիտի մաքրուեն, մարդկութիւնը չպիտի ազատուի այդպիսիներից, ինչ հնարամանք, ինչ միջոց ուզում է թող ձեռք առնէ, իզուր պիտի անցնի, որովհետև նրանք էլ միջոցներ են ձեռք առնում:

Երկու երեք ամիս սրանից առաջ, մի քանի կերպարանափոխ անձեր, առաջին իրիկուն, մտնում են մի հայի տուն, 10 հարուածեաններով սպառնալով դրամ պահանջում: Սակայն իրերի դրութիւնը, բայց՝ թոյլ չեն տալիս իրենց նպատակներին հասնելու: Տանտէրը կհրաւիրում է մէջ տեղից ծլկուել: Բռնակալանում են ձեռք բերած մի քանի թումաններով ու հեռանում: Հետապնդում են չարած գործներին: Դէպքից մօտ մի ամիս յետոյ, կասկածւում և ձերբակալւում են երկու հայեր. դրանցից մէկը իր բարեկամների արած երաշխաւորութեան շնորհիւ շուտով ազատւում է: Իսկ մէկը՝ անունն Արմենակ, ամիս ու կէսից աւել է Ռուս. կոնսուլատում բանդարկուած է:

Այս քանի օրերում, Թէհրանում երկու խորեբաներ կեղծ դրամներ լցնելով մի քը[illegible] էջ, երեսին մի քանի իսկական և հնի նմանող ոսկիներ դնում ապա ներկայանում են մի հարուստ հայ վաճառականի և հաւատացնում թէ—գանձ են գտել, որի նմուշները ահա՝ ցոյց են տալիս ներկայ[illegible]բած իսկական ոսկիները: Պայմանա-

ւարեում են, վաճառականից 4000 թուման թղթադրամ են առնում, թաշկինակի մէջ կապում և որպէս զի երկու կողմերն էլ վստահ լինեն, համաձայնւում են գտած գանձով լցրած պայուսակը և վաճառականից ստացած դրամները՝ թաշկինակում կապած թողնել վաճառականի սնդուկում, սակայն ձեռնարկը գնելիս՝ նախօրօք պատրաստած անպէտք թղթերով լցուն թաշկինակն են դնում իսկականի փոխարէն և բանալին էլ հետները վերցնում իբր թէ գնում են գտած գանձը բոլորը բերեն:

Երկրորդ օրը վաճառականը համբերել չէ կարողանում մի կերպ բացում է սնդուկը կանխաճաշակը փորձելու, բայց աւա՜ղ և ֆիւր. . . Հարստանալու տենչանքից նա միգէն տուժել էր: Անիրաւները այն մի քանի իսկական ոսկիներն էլ էին վերցրել: Փախնստած վաճառականը դիմում է կառավարութեան: Խաբեբաներին՝ պարսկին Ղազբին են ձերբակալում, իսկ Ռաշտում՝ հային, որի մօտից կանխիկ հանում են 2200 թուման: Մի ընկերը այստեղ քանի օր էր սպասում էր ձմեռուան գալուն, որ դարձեալ ծրագիրներ, կազմէին և անցնէին ով գիտէ ում, մի ուրիշին խաբելու: Հարկաւոր է զգուշանալ այսպիսի շարլատաններից: Ահա միակ միջոցը: №.

---

8 Դեկտ. Ռաշտ

(Սեփ. թղթակցից)

Աբէլեան դերասանական խումբը. Դերասանական խաղքութիւններ Թէհրանում. Գեղարուեստը չարչարւած: Փառահեղ մուտք, ամօթահար ելք:

Որքա՜ն ուրախացանք, երբ երեք ամիս առաջ Կովկասահայ թերթերում կարդացինք, որ հայ բեմի տաղանդաւոր մշակ Աբէլեանը իր կազմած խմբով անցնելու է Պարսկաստան և տալու է մի շարք ներկայացումներ՝ Էնզելի-Թէհրան գծի վրայ գտնուող հայաբնակ քաղաքներում:

Որքան քաղցր էին մեր ակնկալութիւնները, որքան փառահեղ ու սրտագին մեր ցուցած ընդունելութիւնները հայ արդ դերասանական խմբին. այնքան, ինչպէս կտեսնեն մեր ընթերցողները, յուսախաբութեամբ լցուեցան մեր բարեացակամութիւնները:

Անցնենք փաստերին:

Աբէլեանի անունը վաղուց արդէն հիպնոսացրած ունի մեր հասարակութեանը: Ահա նոյն այդ Աբէլեանը մեր մէջ է, տրւում են ներկայացումներ: Հասկացող ու չհասկացող, գեղարուեստասէր ու գռեհկաճաշակները, պարզ խանութպաններ միշտ էլ լցրած ունէին օթեանները: Մի խօսքով ժողովուրդը իր ներքին վճարեց լիառատ մեր դերասանական խմբին: Այժմ վճարելու հերթը նոյն դերասանական խմբինն էր, որ տուել էր հասարակութեան «Օթէլլօ», «Հին Աստուածներ», «Տրիլբի», «Աւազակներ» և այլն:

Արդ, տեսնենք ինչպէս դուրս եկան իրենց պարտքի մէջ նոքա, որոնք իրաւունք, պատիւ, ազնւութիւն և ընտանեկան մաքրութիւն են ցուցադրում մեզ իրենց խաղով, իրենց բեմի քարոզով:

Ռաշտում խմբին զգեստի դէպ համար, հարկաւոր է լինում մօտ կտոր հագուստ, ձեռնարկուած են յայտարարութիւններ, ներկայացման օրերը վրայ են հասնում, ... չկան հագուստներ:

Այդ պակասը լրացնելու համար խմբի ղեկավար պ. Աբէլեանը դիմում է տիկ. Մ. Հովագործեանին, որ նա շտապէ պահանջուած կտորները հասցնել ժամանակին. թէ ՚ւզ կտորը 10 թումանով: Տիկինը արիւն-քրտինք մտնելով, հանգիստ ու քուն զոհելով, դերասանների պատիւն ու յաջողութիւնը գնահատելով, ինչպէս ասում են, իրենից դուրս է գալիս և ճիշտ ժամանակին էլ հասցնում է պատրաստած ու պահանջուած կտորները, ներկայացնելով 20 թմնի հաշիւ:

Եւ ահա սկսւում է յանուն գեղարուեստի իրենց ազգին հազար ու մի ձևով քննադատող մեր դերասանների ջհուդական շորթութիւնը, որը այնքան պարզ ու բաց կերպով բացեց հասարակութեան առաջ թէ ինչ փոքրութիւններ, շահամոլներ են մուտք գործել գեղարուեստի սրբազան տաճարը:

—Անսատոնում, ասում են դերասանները, կտորը հատը 40 կոպէկով են կարում, դուք ստացէք կրկնապատիկը—8 թուման:

—Համաձայն ձեր խոստման պէտք է վճարէիք 120 թմն, պատասխանում է շահագործուած տիկինը՝ բայց ես ձեզանից ազնւօրէն պահանջում եմ միայն 20 թուման:

Վերջապէս երկար քաշքշուկներից, ահագին խայտառակութիւններից յետոյ, մի մասը վճարում են, իսկ միւս մասի համար երաշխաւորում է քաղաքիս աչքի ընկնող անձանցից մէկը, որի տունը մեր այդ չնորհք գեղարուեստական խմբի համար ծառայում էր իբրև սրտաբաց հիւրանոց:

Ոսկանեան ամուսինների քաջագործութիւններից: Սրանք իրենց կորտապօտայների տակ իրենց անունը պահելու համար՝ դիմում են պ. Մինաս Մկրտումեանի միջամտութեանը: Խօսում են գրուածքի արժէքը և գործը վերջացնում: Վիմագիր պարոնը պատուէրը քարի վրայ քաշելուց յետոյ, երբ արդէն աշխատանքը էր գործադրուած և ժամանակ վատնուած, յանկարծ Ոսկանեան ամուսիններից ուշացած հրաման է ստանում թողել այն. Ոսկանեանի պատկերների տպագրութիւնը և աշխատել միայն տիկին Ոսկանեանի Արուսեակի պատկերի վրայ: Վերջ ամենայնի... առերեսմամբ են միայն 4 ղրան փողը պ. Մկրտումեանին. Այս վերջին լուրը կցկտուր խրատաութեամբ տարածուեց քաղաքիս հայ հասարակութեան մէջ, որ ծայր աստիճան հիասթափուեց «գեղարուեստին ծառայող» այս չարչիական խմբից, որը իրաւամբ մեռաւ յիշատակ բուռն վճարող քաղաքացոց աչքում:

Բարոյական ու պարտաճանաչութեան այս յայտնի փիլիսոփայով «հրաշակուած» մեր հոգևոր ու մտաւոր աշխարհի այս «դաստիարակները» շարունակեցին իրենց արշաւանքը դէպի Ղազուին և Թէհրան:

Ինչեր են պատահել այնտեղ. Ի՞նչ խայտառակութիւններ հէնց իրեն խմբի մէջ. Գրիչն անգամ ամօթ է համարում դրանք գրել:

Բաւական է միայն յիշել այն, որ Թէհրանում, բեմի վրայ խաղալիս, խումբը շուտ...ներով է վարձատրուել:

«Օթելլոն» խաղալիս, մի կարգի երկրպագուներ ենթադրելով որ Դէզդէմոնայի դերը կատարող տ. Սրուիսն (տ. Ոսկանեան Օթէլլո—Աբէլեանը վերջին արարուածում իրօք խեղդելու է. գինուած ատրճանակներով պահում են կուլիսների հետևում, որ եթէ Աբէլեանը իրօք այդ բանն անէ, իրենք էլ ի վրէժ՝ Աբէլեանին ծակծկեն վեց հարուածեանների գնդակներով:

Աւելին ասել այլ և այլ սիրտ չկայ. Այսքան ամօթաբեր, դատապարտելի և աններելի ինքնախայտառակութիւնից յետոյ, երկպառակուած խումբը ցրւում է. Փառահեղ մուտք գործողները, անփառունակ ելքով փախչում են այն տեղերից, ուր երեկ նրանց ովսաննաներով էին ընդունել:

Նախ՝ ամօթահար և ճնշուած, իր մի քանի համախոհներով եկաւ անցաւ Աբէլեանը: Ապա եկան Ոսկանեանները իրենց համախոհներով, և ենթադրելով որ դեռ երկպառակեալ կինին՝ յաջողութիւն թողին, որ խաղալու են «Տայֆունը»: Սակայն խելօք հասարակութեան վճռական խօսքը, որ այլ ևս նրանց ներկայացման չեն գնալու, պարոնները փոր-փոշման իրենց փութափութէն հաւաքեցին ու փախան: Սակայն նրանք էլի կգան դատարկելու մեր գրպանները, որովհետև պարսկահայերիս երեսը կակուղ, մեզ «յիմար», հիւրասէր և լաւ վճարող են տեսել:*)

Գ. Ռստունի

---

13 Դեկտ. Ռաշտ

(Սեփ. թղթակցից)

Տաճկահայ ռէֆորմների հարցը

Բողոքի ժողով.

«Մշակ» լրագրի շարունակական երեք խմբագրականները և «Русск. Вѣд.»-ից թարգմանուած յօդուածը, որոնցով հաղորդւում էր որ Եւրոպական կոնտրոլը յետ մղելու համար Տաճիկ կառավարութիւնը բանակցութեան մէջ է մտել Հ. Յ. Դաշնակցութեան հետ, իբրև Տաճկահայ ժողովրդի ներկայացուցչի հետ, մեծ դժգոհութիւն ու յուզում առաջ բերին տեղիս գիտակից հայ դասի մէջ:

Այս յուզման հետևանք պէտք է համարել այն ժողովը, որ այսօր ժամը 2-ին կայացաւ պարսկահայ վաճառական Սարգիս Զարիֆեանի տանը, հէնց կրա հրաւիրանօք: Ժողովին մասնակցում էին 20 հոգի. Սոյն ժողովում կարդացուեցան մեր վերոյիշեալ յօդուածները և տեղի ունեցան մտքերի փոխանակութիւններ: Երկար խորհրդակցութիւնից յետ, սկզբունքով և միաձայնութեամբ ընդունուեց, որ Հ. Յ. Դաշնակցութիւնը իրաւունք չունի իբրև Տաճկահայերի ներկայացուցիչ բանակցութեան մէջ մտնելու ռէֆորմների հարցում Տաճիկ կառավարութեան հետ, որովհետև Դաշնակցութիւնը տաճկահայոց ներկայացուցիչ չէ և չէ էլ կարող լինել: Տաճկահայերի ներկայացուցչական օրինաւոր մարմինն է ազգային երեսփոխանական ժողովը իր գլուխ պատրիարքով:

Հիմնուելով մամուլի տուած այդ տեղեկութեանց վրայ և նկատելով որ այդ կերպով Դաշնակցութիւնը վտանգում է հայկական դատի միջազգայնութիւնը, ուրեմն և Եւրոպական կոնտրոլի անխուսափելիութիւնը, ժողովը խմբագրեց մի բողոք և որոշեց այս ամսու 15-ին, ցերեկուայ ժամը 2-ին, Մ. Ա. Յովդանեան ազգային դպրոցի թատերասրահում միտինգ հրաւիրել և այդ միտինգում պարզել Ռաշտի ամբողջ հայութեան՝ Տաճկահայ դատին սպառնացող վտանգը Հ. Յ. Դաշնակցութեան կողմից՝ ինչ որ 10-20 մէքվուստական աթոռների համար, որ մեծամտօրէն պիտի գրաւեն պ. պ. Դաշնակցականները:

Ժողովում որոշուեց, որ բողոքը Ռաշտի հայութեան կողմից ուղարկուի Ն. Ս. Հ. կաթողիկոսին, որ վերջինս էլ ղրկէ որտեղ որ հարկն է:

Միտինգ հրաւիրելու ագցը խմբագրուեց և յանձնուեց ռուսահպատակ հայոց վաճառականապետ պ. Մ. Ս. Դասպարեանին, որ վերջինս միտինգը հրաւիրէ իր ստորագրութեամբ:

Բողոքի այս ժողովը վերջացաւ երեկոյեան ժամը 6-ին: Միտինգի մասին, ուր Դաշնակցականներն անպայման գալու կդնեն իրենց յայտնի քաղաքակրթութիւնը—տուր ու տմփոցը, կամ խանգարողները, ապտակ, աղմուկ, քարանալիքը, մի խօսքով խամակիզմը, կգրեմ յաջորդիւ.

Գ. Ռստունի

*) Մեր այս դերասանները, որոնց մէջ կան ականաւոր դէմքեր և մեզ ծանօթ բեմական գործիչներ, պարտք ունին ցրւելու իրենց անուան շուրջը տարածուած այս տգեղ լուրերի տպաւորութիւնը:

Ն. Խ.

ՊԻՍՏՕՆԻ ՆՈՒԷՐՆԵՐԸ ՆՈՐ ՏԱՐՈՒԱՑ ԱՌԹԻՒ.

Սովորութիւն է թէ նախապաշարմունք, սակայն իրողութիւն է, որ նոր տարուայ գալստեան հետ մարդու մէջ ծնւում են նոր յոյսեր, ցանկութիւններ ու ըղձեր, ծրագիրների իրագործումն և այլն: Աստուածատուր շնորհք ունենալով գուշակելու Աստուծոյ, ականաւոր անձանց, հասարակ մահկանացուների, հասարակական գործիչների և հասարակութեանց սրտաբուղխ ցանկութիւնները մեր հոգու պարզատեսութեամբ՝ բանում ենք ամենքի կողովը և ընծայաբերում իւրաքանչիւրին իրեն պատշաճ նուէրները. Թող ոչ ոք չվիրաւորուի եթէ անզիղ տեսնէ իրենը, որովհետև վաղը իւր դէմքն էլ կարող է ծռուել: Աշխարհի օրէնք է սա:

Շնորհաւոր Նոր տարի
Նուիրում ենք՝

Աստծուն.—Մի նոր Ջրհեղեղ.

Մեր Սաղջնորդին.—Համարձակ ելք չինական պարիսպներից, և վճռական մուտք դէպի ժողովուրդը. Ցնցումն և ալեկոծութիւն ընդարմացած և խօսքի ծարաւ մեր ժողովրդի մէջ:

Պատգամաւորական ժողովին.—Անունը կայ ապրումը չկայ.

Մեր պատգամաւորներին.—Մի մի առձեռն բառարան ծանօթանալու համար՝ 41—րդ երեսում Բ. սիւնեակի ներքևից հաշուելով 2-րդ տողում գրուած բառի հետ:

Թեմ. դպրոցի տեսչին.—Կրակ.

Թեմ.-ի հոգաբարձութեան.—Մի զգեղ ու յարմար կուրորդ ուսումնական պաշտօնեաների պակասութեանց համար.

Թեմ. դպրոցի ուսուցիչներին.—Եթէ այնչափ գործ կատարէք որչափ երևոյթ ունէք, երդւում եմ, Աստուած վկայ, որ էլ թերուս չի մնայ:

Լիլաւայի դպրոցի տեսչին.—Մի կարաս կարքօլ 2-3 տարի առաջ սկսած հականեխութիւնը շարունակելու և ի կատար ածելու համար դպրոցում:

Լիլաւայի հոգաբարձութեան.—Անցեալի պրխուն ընկած մտրակներից մէկը և մտրակը համբուրող ծնողներ ու խնամակալներ, ապահովելու համար դպրոցը, վասն զի «ի վերայ աւերակաց որպէ՞ս թագաւորէք:»

Լիլուայի անունից.—խմբին.—Ինտելիգենտութեան ... տեսաներ պ. Պրոնեանից և մի մի օրինակ Մեծամօրի փորձնական մանկավարժութիւն գրքից՝ թերթերը չկորցնելու պայմանով:

Ղալայի դպրոցի տեսչին.—Անտարա է Ձեր եռանդը, բայց խիղճն էլ լաւ բան է, ախր ի՞նչ ենք «Մենք»:

Ղալայի դպրոցի հոգաբարձութեան.—1000 րուբլի՛ ուսուցիչներին խոստացուած նուէրները տալու համար:

Թեմ. դպրոցին.—Պուշտ լինելը շատ լաւ է, բայց գործ անել էլ պէտք է:

Լիլուայի դպրոցին.—Մի ռեալական բանկ՝ պատմ՝ ազգայնութիւն, արէք պարոն պետական անտէր աղքատին:

Ղալայի դպրոցի Յոբելեանական յանձնախմբին.—Նոր կուրսեր՝ արագ հաշուեւութեան և ոչ պաշտամունք դանդաղկոտութեան ի Աստծուն:

Ղալայի դպրոցին.—Յոբելեանական հանգանակութեան հաշիւն ու դրամները:

Ղալայի դպրոցի ուսուցիչներին.—«Երբ որ բացուին դռներն յուսոյ» և 10-ական թուման նուէրներ Նոր-Տարու առթիւ...

Թեմ. խորհրդին.—«Պատերը» Ձեր հաստատութիւնը չճանաչեցին. արդ հարցրէք ինչ հոգեփոխութիւն է կատարուել, պաշտօնը և անհետևողական թոռնիկների մէջ:

Աղքատախնամին.—8 միլիոն դրամագլուխ և ցրտից սառած աղքատների հարիւր դիակ՝ յուլխուում պահելու համար իբրև դրամախնայողութեան փառահեղ (!) յուշարձան:

Կանանց ընկերութեան.—Ձեր պալերը Հովման ազատեցին, իսկ դուք...

«Ղարաբաղ»-ին—100,000 անգիտակից փնդացիութիւն մկրտելու համար:

«Միտք» շաբաթաթերթին.—Մի սեփական տպարան ու փչեալ վահան՝ չորակամների աչքերը ծակելու համար:

Էկոնոմ-ին. Ամպեր կոպէքներ և մի խուզարկու շուն:

«Մշակ»ի մազագին.—Полу-артистъ, полу-купецъ: Но есть надежда, что будетъ полнымъ наконецъ!

Հանգստարանի հոգաբարձութեան.—գովելի է Ձեր եռանդը

Թուրքի ատամնաբոյժներին.-зубодергу-
О столикъ, столикъ!
Кто тебѣ усѣялъ здоровыми зубами?

Թուրքի բժիշկներին.—Զգուշացուածն էլէկտրական սուլֆիրկում գինչի և զալէնգին զուխտում 10-ամեայ փթած դեղերը տալուց Ձեր հիւանդներին և հրաժարուեն պատպորտատուութեան մարդկանց են աշխարհն ուղարկելուց:

Թուրքի հայ վաճառականներին.—Մի մի մեծ սիրտ:

Թուրքի հայ հասարակական գործիչներին. Մի մի կտոր Caloderma սապոն՝ ձեռներն ու խիղճը լուանալու և ապա ժողովրդական գործունէութեան ասպարէզ բերելու համար:

Թուրքի հայ օրիորդներին.—Service de toilette և... մեծ է ողորմութիւնն Աստուծոյ

Թուրքի նշանաւոր հայ օրիորդներին.—
Կատուի նման բնոյթ ունիս,
Պիրկս ես ընկնում շոյելիս.
Բայց փոխւում ես ամեն ամիս,
Փափախամիտ սիրելիս:
Եւ վա՜յ թէ քո խաթրին դիպչեմ
Ճանկերդ էլ են կատուի պէս,
Սորանից յետ չիմար հօ չեմ
Օրիորդ՝ որ հարս բերեմ քեզ:

Թուրքի նշանուել ցանկացող հայ օրիորդներին.—Մի շատ վարպետութեամբ շինուած թևաքարդ՝ ոչ թէ մուկ՝ այլ փեսացուներ որսալու համար:

Թուրքի հայ ամուսիններին.—Я не доволенъ ни собой, ни обѣдомъ, ни женой.—Ազատութիւն ի ձեռաց կանանց ամբարշտից

Թուրքի հիւրանոցներին.—На вашъ вѣкъ дураковъ хватитъ

Կառք բնկած խմբագիրներին և խմբագրութիւններին.—Գնաց մէջքիս ղուլթը,
Հատաւ իմ մեծ դովլաթը,
Թող աշխարհը քանդուէր՝
Չլինէր էս վատ ադաթը:

Թուրքի հիւրանոցների կլիէնտներին.—Մարդու բանը որ լաւ գնայ, գիշերով էլ գործի կերթայ:

Թուրքի հայ Ղևտացիներին.—Պարտ է ձեզ վերստին ծնանիլ ի ջրոյ և ի հոգին սուրբ.

Թուրքի աղքատներին.—Հարուստն հօ գիժ չէ աղքատին օգնէ,
Չէ՞ որ աղքատին չի ստեղծել Աստուած.
Աղքատին օգնելն, աղքատի գործն է:

Թուրքի փոստին. Ѣду ѣду не свищу, а какъ наѣду не спущу,

Թուրքում նոր լոյս ընկած գրպանահատներին, գողերին ու շանտաժիստներին.—Բարի եղէք խնդրում ենք յայտնելու թէ երբ է վրայ հասնելու երեխաներ գողանալու ժամանակաշրջանը: Մեզ չենք կարող Ձեր ձեռքից ազատել գոնէ մեր զաւակներին ազատենք:

Սարգսին.—Մի սուր ծայր լեզուի տակին.

Ենգիին.—Ազատութիւն գրական ճահճից և ազնուութեան դեղահատներ:

Թուրքի սկուշերկաներին.—Ձին տատմայրների մաշը, նրանց չփոխարինելու պայմանով:

Բողոքական համայնքին.—Ora et labora աղօթէր բայց նաև գործիր

Ծխերիտերապարտին.—Նոջիր մանուկ իմ սիրասուն, և մնա կնքեալ մինչ ի երկրորդ գալուստն Քրիստոսի...

Անկնաս Պրատոնին.—Ճշմարտախօսութեան մի շքանշան, այն է մի ծակ գլխարկ:

Մենք վերջացրինք մեր պարգևները. Ով որ վիրաւորուել է գոհ ենք, որովհետև ասել է թէ մեր ճշմարտութիւնից ձուլուած գնդակը նշան առուած տեղին է դիպչել. իսկ ով չէ վիրաւորուել ցաւում ենք, որովհետև ասել է թէ մեր գնդակը սխալմամբ վրիպել է: Վերջիններիս խօսք ենք տալիս յաջորդ Նոր տարուն լաւ նշան առնել, միայն խնդրում ենք մեզ յայտնել հասցէները:

Յարգանօք՝

Անվնաս Պիստոն

ՆԱՄԱԿ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Յարգոյ խմբագիր. խնդրում ենք տեղ տալ ձեր պատուական լրագրում մեր հետևեալ գրութեան.

Գեր. Տ. Ներսէս Վ. Մելիք-Թանգեան
Առաջնորդ Աստրախանի թեմի եւ նախագահ թեմ. խորհրդոյ

Ղևոնդ աբ. Գասպարեանը գաւառները շրջելուց յետոյ Ձերդ բարձրապատուութեան ներկայացրած տեղեկագրի մէջ մի շարք զրպարտութիւններ է արել ներքոյ ստորագրողներիս անուան, առ այդ խոնարհաբար խնդրում ենք հաճիք երես առ երես բացատրութիւն պահանջել յիշեալ աբեղայից հաստատելու կամ յետ վերցնելու իր ասածները, որոնց դէմ բողոքելով բողոքում ենք: Ի դէպ բողոքում ենք նաև նոյն աբեղայի նոյն տեղակագրի մէջ՝ ասած զրպարտութիւնների դէմ թեմիս նախկին առաջնորդ Գեր. Տ. Կարապետ եպիսկոպոսի հասցէին, որի այդ օրինակ խօսքեր շպրտելը ամեն սրբութեան դէմ մեղանչել կնշանակի:

Կարապետ քահ. Մանուկեան
Համբարձում քահ. Ներսիսեան
Ն. Տ. Յովհաննիսեան
Գ. Օհանեան

Յիշեալ աբեղան, որ միսսիա ունէր միայն ընտրութիւններ կատարելու և մի կարգ գործեր կարգադրելու, իրաւունք է համարել իրեն (սկսած Սուքիաս արք եպս-ից մինչ Կարապետ եպս-ը) լաւ ու զանազան առասպելներ գրի առնել և ներկայացնել իբրև կարևոր տեղեկագիր թեմիս առաջնորդ Տ. Ներս. Վ. Մ. Թանգեանին, երևի վերջինիս դուր գալու համար միայն: Տեղեկագիրն էլ կազմուած է այնպէս տգիտօրէն, տառասխալներով, սխալ և անկապ նախադասութիւններով և գռեհիկ ոճով ու հայերէնով, որ միայն զարմանալ կարելի է, թէ ինչպէս հնարաւոր է այդպիսի ultra ignorant-ների Աչ. պաշտօնեայ կարգել և գաւառը բաց թողնել: Այս ձեռնադրութիւնը, ասում են, արել է «առաջադիմականների» կաթողիկոսական թեկնածու և Երևանի առաջնորդ Սուրադբէկեան եպս-ը: Բնորոշ է, թէ ինչ նպատակներով և ինչ կլակեօրներ են պատրաստւում: Հա՛, նոյն աբեղան, ազգասիրական սպառապաշտ է համարել իր «պատմական» տեղեկագրում զրպարտել վերոյիշեալ բողոքարկուներին: Սակայն 2 օր առաջ, ինչպէս ասում են, առաջնորդը աբեղայի ճամպու է դրել առանց քննութիւն կատարելու:

Պահանջում ենք Թեմ. ժողովից և Թեմ. խորհրդից, որ անպայման քննութեան առնէ այդ տգետական հայերէնով և զրպարտութիւններով լեցուն տեղեկագիրը, համոզուելու որ այդ ողորմելի պաշարով մի վեղարաւորի անհնար և անթոյլատրելի է ժողովուրդի մէջ բաց թողնել: Արամեան դպրոցի II դասարանի մի սան եթէ այդպէս հայերէն շարադրէ, նա դուրս կվռնդուի դպրոցից: Խ. Խ.

ԼՈՒՐԵՐ

ԹԻՖԼԻՍ

Ուրախութեամբ յայտնում ենք Աստրախանի գեներալ նահանգապետ Սօլտ-էլ-Դովլի մի հրամանագրի մասին, հրատարակուած անցեալ կիրակի, որով խստօրէն արգելւում է անուսում և անդիպլոմ մարդկանց բժշկութեամբ զբաղուելու այսուհետև: «Հրաւիրում ենք քաղաքիս բոլոր պարսկահպատակ հայ և թուրք soi-disant բժիշկները անյապաղօրէն ներկայանալ նորընտիր իգարէի Սէհեհէի միւդիր դր.-Նասր-օլ-Հաքիմային, և արձանագրել տալով իրանց դիպլոմները, եթէ ունին, արտօնութիւն ստանան բժշկութեամբ պարապելու: Այս կարգադրութեան չը հպատակողները խիստ պատիժների կենթարկուեն»

✦ Դեկտ. 30-ին կէսօրից յետոյ ժ. 4-ից 10 րոպէ անց մի թեթև ցնցումն երկրաշարժ պատահեց հարաւից դէպի հիւսիս, որը իբր 20 րոպէ յետոյ կրկնուեց աւելի մեղմօրէն:

✦ «Միտք»-ի յաջորդ համարը, Ծննդեան տօների առթիւ, կհրատարակուէ մի շաբաթ ուշ, այն է ամսոյս 18-ին:

✦ Պարսիկ կանանց մասին եղած յօդուածի շարունակութիւնը կտանք յաջորդիւ:

✦ Խաչիկ խան Սարաճեանից ստացել ենք հանգստարանի 5-ամսեայ տպագրեալ հաշուեկշիռը:

Մուտք է եղել	5611	ղռան
Ելք	,, 3143	ղռ.
Պահեստի դրամ	2220	ղռ.
Դրամարկղում կայ	248	ղռ.

✦ Թեմիս հ. առաջնորդի միջնորդութեամբ Տէր Համբակ քահանան վեհափառից կոնդակով իրաւունք է ստացել արժանաւոր ոսկեզօծ խաչ կրելու վասն արժանաւորութեան:

ԵՐԵՎԱՆ

✦ Ուրախութեամբ լսում ենք, որ Մակուի Սարդար Իղբալ-էլ-Սալթանէն որդեգրել է Խոյեցի մի հայի, որ ուսանում է այժմ Բեռլինում: Ականջը խօսի մեր հայ կրեսոսներին:

✦ Խոյի Գերմանօ-Հայկական որբանոցն էլ մի ուրիշ աշակերտի վաղուց ղրկել է Բեռլին ուսանելու:

ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ

Թէհրանում արդէն գործի սկսել են յառուկ ընտրողական մասնաժողովներ: Ցաւալի է շատ, որ ընտրութեան պէտք է մասնակցեն որոշ ցեղից (կարողութիւն, կրթուած) ունեցողներ միայն: Մեր պահանջն է դեմոկրատացնել ընտրական գործը, որպէս զի այդ իրաւունքից օգտուեն բոլոր հասուն քաղաքացիք, առանց ցենզի պահանջի:

✦ Թերթերը հաղորդում են, որ Էկա-Տաւ Մամեդ Ալին վաղուց ծպտեալ ապրում էր Բեռլինում և մտադիր է նորէն դառնալ Պարսկաստան:

Խմբագիր-Հրատարակիչ՝
Ալ. Տէր-Վարդանեան
Տնօրէն՝ Միհրան Բաղդասարեան

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԱԶԴ

Սորանով պատիւ ունիմ յայտնելու յարգելի յաճախորդներիս և ամբողջ հասարակութեան, որ պատրաստել եմ Լոնդոն մագազինի շարքում մասնաւոր շքեղ սալոն: Ստացել եմ հագուստի ամենանոր մոդելներ, միքեննաներ և պրիբորներ, որոնք գործածւում են մշտական դեկոլտեացի արած: Շուտով գալու է Թիֆլիսից յայտնի ադ-մաստէր Կամրազ(?) ... պրիչօսկաների համար ունիմ ամեն հարկաւոր գործիքներ:

Պարիկմախէր Արամայիս Աֆթանդիլեան

Աստրախանի Հայոց Թեմական Տպարան